

Til lovforslag nr. L 196

Folketinget 2014-15

Betænkning afgivet af Beskæftigelsesudvalget den 00. maj 2015

2. udkast

til

Betænkning

over

Forslag til lov om ansættelsesklausuler

[af beskæftigelsesministeren (Henrik Dam Kristensen)]

1. Ændringsforslag

Beskæftigelsesministeren har stillet ændringsforslag nr. 1, 4, 5, 9, 11, 13, 14 og 17-19. Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 2 og Enhedslistens medlemmer af udvalget har stillet ændringsforslag nr. 3. Socialistisk Folkeparti og Enhedslistens medlemmer af udvalget har sammen stillet ændringsforslag nr. 6-8, 10, 12, 15 og 16 til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 29. april 2015 og var til 1. behandling den 8. maj 2015. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Beskæftigelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 19. marts 2015 dette udkast til udvalget, jf. BEU alm. del – bilag 114. Den 30. april 2015 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringsvar, høringsnotat og ligestillingsvurdering til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget skriftlige henvendelser fra

PROSA og HK Privat.

Beskæftigelsesministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 18 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger

[Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL og LA) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af beskæftigelsesministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *andet mindretal* (LA) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling, men vil stemme for de af beskæftigelsesministeren stillede ændringsforslag.]

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Til § 4

Af beskæftigelsesministeren, tiltrådt af udvalget:

1) I stk. 1, 2. pkt., ændres ordene »indgået efter stk. 2 eller stk. 3« til: »efter 1. pkt«.

[Teknisk korrektion]

Af et *mindretal* (SF):

2) Efter § 4 indsættes i *Kapitel 2* som ny paragraf:

»§ **01**. Hvis en arbejdsgiver har indgået en jobklausul, som ikke er omfattet af § 4 kan den lønmodtager, der er omfattet af klausulen tilkendes en godtgørelse. Godtgørelsen kan ikke overstige 26 ugers løn.

Stk. 2 Hvis en lønmodtager der anser sig for omfattet af en jobklausul, påviser faktiske omstændigheder, som giver anledning til at formode, at arbejdsgiveren har indgået en aftale jobklausul i strid med § 3, påhviler det arbejdsgiveren at bevise at lønmodtageren ikke var omfattet af den pågældende jobklausul.«

[Tilkendelse af kompensation og ændret bevisbyrde]

Af et *mindretal* (EL):

Til § 5

3) *Nr. 1* affattes således:

»1) indtager en helt særlig betroet stilling (leder på højere niveau eller unik specialist) eller indgår en aftale med arbejdsgiveren om udnyttelsesretten til en af lønmodtageren gjort opfindelse,«

[Præcisering af begrebet »en helt særlig betroet stilling«]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

4) *Nr. 6* affattes således:

»6) skriftligt får udleveret oplysningerne om forholdene i nr. 1-5.«

[Præcisering]

Til § 6

5) *Stk. 1, nr. 5*, affattes således:

»5) lønmodtageren skriftligt får udleveret oplysningerne om forholdene i nr. 1-4.«

[Præcisering]

Til § 8

Af et *mindretal* (SF og EL):

6) *Stk. 1, 2. pkt.*, udgår.

[Nedsættelse af kompensation fra 3. til og med 6. måned udgår]

7) *Stk. 2, 2. pkt.*, udgår.

[Nedsættelse af kompensation fra 3. til og med 12. måned udgår]

8) *Stk. 3-5* udgår.

[Bestemmelse om engangsbeløb og bortfald udgår]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

9) I *stk. 5* indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Tabsbegrænsningspligten omfatter ikke engangsbeløbet efter *stk. 3*.«

[Teknisk korrektion]

Til § 9

Af et *mindretal* (SF og EL):

10) *Stk. 1, 2. pkt.*, udgår.

[Nedsættelse af kompensation fra 3. til og med 6. måned udgår]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

11) I *stk. 1, 2. pkt.*, indsættes efter »3. til« ordene: »og med«.

[Præcisering]

Af et *mindretal* (SF og EL):

12) *Stk. 2-3*, udgår.

[Bestemmelse om engangsbeløb udgår]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

13) I *stk. 2* ændres ordene »har påtaget sig« til: »får«.

[Præcisering]

14) Efter *stk. 3* indsættes som nyt stykke:

»*Stk. 4*. Lønmodtagerens ret til kompensation efter *stk. 1* bortfalder, såfremt lønmodtageren ikke aktivt søger at finde andet passende arbejde og ikke opfylder sin tabsbegrænsningspligt. Tabsbegrænsningspligten omfatter ikke engangsbeløbet efter *stk. 2*.«

[Teknisk korrektion]

Af et *mindretal* (SF og EL):

Til § 10

15) I *stk. 2* indsættes som 2. *pkt.*:

»Beløbet udbetales senest ved fratrædelsen.«

[Frist for udbetaling af engangsbeløb]

Til § 11

16) *Stk. 1* affattes således:

»Opsiger arbejdsgiveren ansættelsesforholdet, uden at lønmodtageren har givet rimelig anledning hertil, eller fratræder lønmodtageren selv sin stilling, og arbejdsgiverens undladelse af at opfylde sine forpligtelser har givet gyldig grund hertil, er en aftale om en konkurrenceklausul, jf. § 5 og konkurrenceklausulen af en kombineret klausul, jf. § 7 ikke gyldig, og lønmodtageren vil have krav på et engangsbeløb svarende til kompensationen efter § 8, *stk. 1*, og § 9 *stk. 1*, for de første to måneder efter fratrædelsen.«

[Krav på engangsbeløb efter § 8, *stk. 1 g*]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

17) I stk. 1 indsættes efter »§ 8, stk. 3« ordene: », og § 9, stk. 2«.

[Teknisk korrektion]

Til § 12

18) I stk. 2 udgår: », jf. dog stk. 3 og 4«.

[Teknisk korrektion]

Til § 14

19) Efter nr. 1 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 21 udgår ordene: », jf. dog § 18, stk. 5, og § 18 a, stk. 6««

[Teknisk korrektion]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Med ændringen justeres henvisningen i bestemmelsen således, at det tydeligt fremgår, at en afgrænset lønmodtagergruppe ikke kan omfattes af muligheden for at indgå en aftale om en jobklausul efter § 4, stk. 1, 1. pkt.

Til nr. 2

Vedrørende det foreslåede stk. 1 bemærkes, at ved behandlingen af lov om arbejdsgivers brug af jobklausuler, lov nr. 460 af 17. juni 2008, fremgik det af udvalgsbetænkningen, at såfremt de verserende retssager om kompensation efter ansættelsesbevisloven ikke faldt ud til lønmodtagernes fordel, ville der blive fremsat et lovforslag med henblik på at få kompensationen ind i klausulloven. I det begge verserende retssager om dette er blevet tabt, er der med ændringsforslaget tale om indfrielse af en aftale. I Arbejdsmarkedsudvalgets betænkning af 4. juni 2008 blev løftet beskrevet således: »Efter § 2 kan en aftale om en jobklausul ikke gøres gældende i forhold til en lønmodtager, hvis arbejdsgiveren ikke har indgået en særskilt aftale med lønmodtageren. L 81 indeholder ikke regler om yderligere sanktioner i form af bøde eller godtgørelse for de arbejdsgivere, der henover hovedet på medarbejderen indgår jobklausuler, men undlader at indgå særskilt aftale med medarbejderen. Udvalget har drøftet muligheden for at indsætte yderligere bestemmelser om sanktion. Flertallet er enige om, at i det omfang jobklausuler udgør et væsentligt vilkår i ansættelsesbevislovens/-direktivets forstand, så vil en arbejdsgivers manglende orientering af lønmodtageren om en jobklausul medføre, at lønmodtageren kan tilkendes en godtgørelse ved domstolene. Udvalget har kendskab til, at domstolene for øjeblikket behandler en sag vedrørende ansættelsesbevislovens anvendelighed på jobklausuler. Flertallet finder det derfor hensigtsmæssigt at afvente en endelig afklaring af, om jobklausuler udgør et væsentligt vilkår for ansættelsesforholdet i ansættelsesbevislovens forstand. Dommen forventes afsagt i december 2008. Beskæftigelsesministeren har over for udvalget givet tilsagn om at ville ændre reglerne, hvis domstolene skulle komme frem til, at jobklausuler ikke udgør et væsentligt vilkår efter ansættelsesbevisreglerne.«

Nærværende ændringsforslag opfylder aftalen fra 2008, og det skal understreges, at ændringsforslaget kun koster noget for en arbejdsgiver, som indgår ugyldige klausuler. Godtgørelsen fastsættes ud fra virksomhedens størrelse og overtrædelsens grovhed, herunder om der er formodning for, at jobklausulen reelt har forhindret lønmodtageren efter ansøgning i at opnå ansættelse i det andet selskab. Vedrørende det foreslåede stk. 2 bemærkes, at det er blevet klart, at domstolene ved deres vurdering af, hvorvidt en bestemt lønmodtager er omfattet af en generel aftale, har været meget restriktive, forstået på den måde, at tvivlen er faldet ud til arbejdsgivers fordel. Samtidig er den reelle effekt af uklare aftaler, at lønmodtageren de facto bliver udelukket fra jobs. Derfor foreslås en delt bevisbyrde således, at arbejdsgivere, der indgår ugyldige jobklausuler, må betale godtgørelse til de lønmodtagere, de ikke kan godtgøre, ikke var omfattet af aftalen om en jobklausul.

Til nr. 3

Enhedslisten finder, at der ved »en helt særlig betroet stilling« skal forstås

- en leder på højere niveau, som har ret til at opsiges/ansætte medarbejdere, har udvidet økonomisk dispositionsret og selvstændig beslutningsret på højere niveau eller

- en unik specialist, som har et større selvstændigt ansvar med udvidet dispositionsret.

Det er således ikke tanken bag loven, at almindelige lønmodtagere, som f.eks. bogholdere og håndværkere skal omfattes af konkurrenceklausuler.

Til nr. 4

Der er med ændringen tale om en præcisering af lovteksten, som skal sikre, at det tydeligt fremgår, hvilke oplysninger en arbejdsgiver skal give lønmodtageren skriftligt i forbindelse med indgåelsen af en aftale om en konkurrenceklausul.

Til nr. 5

Der er med ændringen tale om en præcisering af lovteksten, som skal sikre, at det tydeligt fremgår, hvilke oplysninger en arbejdsgiver skal give lønmodtageren skriftligt i forbindelse med indgåelsen af en aftale om en kundeklausul.

Til nr. 6-8, 10, 12, 13 og 16

Med henblik på at opnå en mere effektiv begrænsning i brugen af ansættelsesklausuler skal ændringsforslaget motivere arbejdsgiverne til nøje at vurdere behovet for brugen af ansættelsesklausuler ved at gøre det dyrere at anvende ansættelsesklausuler. Dette gøres ved at ophæve lønmodtagerens tabsbegrænsningspligt, samt herved også arbejdsgivers modregningsadgang i lønmodtagerens anden lønindtægt og som kommer til udtryk i lovforslaget ved en nedsættelse af kompensationen, når lønmodtageren finder andet arbejde. Ændringsforslagene vil på den måde også føre til en mere effektiv begrænsning i anvendelsen af ansættelsesklausuler med en varighed på op til 6 måneder, da det med ændringsforslaget også vil blive dyrere for arbejdsgiveren at anvende konkurrenceklausuler med en varighed på op til 6 måneder end efter reglerne i funktionærlovens § 18, som foreslås op-

hævet i forbindelse med lovforslaget. Netop konkurrenceklausuler med en varighed på op til 6 måneder vil efter lovforslaget blive billigere at anvende for arbejdsgiveren, hvilket derfor må forventes føre til et øget brug af sådanne ansættelsesklausuler. Ændringsforslagene vil hermed modvirke denne effekt. Med ændringsforslagene vil det således blive dyrere for arbejdsgiveren at anvende ansættelsesklausuler også i forhold til den store gruppe af funktionæransatte, som hidtil har været reguleret af bestemmelserne i funktionærlovens § 18 og § 18a, som foreslås ophævet i forbindelse med lovforslaget. Ændringsforslagene forenkler kompensationsbestemmelserne, og gør det lettere for arbejdsgiveren at administrere disse. Desuden fjerner det alle diskussioner om, hvad der er passende arbejde, og hvor meget der skal til for at opfylde tabsbegrænsningspligten (hvor mange jobs skal lønmodtageren søge osv.). Lønmodtageren skal have ret til kompensation for klausulen uanset, om lønmodtageren finder andet arbejde eller ej. Klausulen hæmmer fortsat lønmodtageren i at frit at finde anden beskæftigelse, hvor denne vil, og derfor er det rimeligt, at arbejdsgiveren må betale fuldt ud i den periode, hvor klausulen er virksom. Arbejdsgiveren vil fortsat have fuld effekt af ansættelsesklausulen uanset, om lønmodtageren finder anden beskæftigelse eller ej i klausulperioden.

Til nr. 9

Med ændringen præciseres det i lovteksten, at engangsbeløbet ikke fortabes såfremt en lønmodtager, som er omfattet af en konkurrenceklausul eller en kundeklausul, ikke kan opfylde sin tabsbegrænsningsforpligtelse. Forholdet er beskrevet nærmere i bemærkningerne til lovforslagets § 8, stk. 5, hvortil der henvises.

Til nr. 11

Ændringen er en konsekvensrettelse, som medvirker, at ordlyden af bestemmelsen bliver enslydende med andre tilsvarende formuleringer i lovforslaget, som fx i § 8, stk. 2, 2. pkt.

Ane Halsboe-Jørgensen (S) Bjarne Laustsen (S) Jens Joel (S) Jan Johansen (S) Jacob Lund (S)

Lennart Damsbo-Andersen (S) Pernille Rosenkrantz-Theil (S) fmd. Nadeem Farooq (RV) Andreas Steenberg (RV)

Eigil Andersen (SF) Özlem Sara Cekic (SF) Trine Mach (SF) Finn Sørensen (EL) Christian Juhl (EL)

Jørgen Arbo-Bæhr (EL) Hans Andersen (V) Louise Schack Elholm (V) Claus Hjort Frederiksen (V)

Jakob Engel-Schmidt (V) Peter Juel Jensen (V) Peter Christensen (V) Jens Ejner Christensen (V) Fatma Øktem (V)

Bent Bøgsted (DF) nfm. Jens Henrik Thulesen Dahl (DF) René Christensen (DF) Pia Adelsteen (DF)

Joachim B. Olsen (LA) Charlotte Dyremose (KF)

Alternativet, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Til nr. 13

Der er tale om en konsekvensrettelse således, at formuleringerne angående andet passende arbejde bliver enslydende gennem lovforslaget. Formuleringen følger f.eks. af § 8, stk. 3.

Til nr. 14

Det præciseres i lovteksten, at tabsbegrænsningspligten også gælder ved kombinerede ansættelsesklausuler. Dette er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, idet en kombineret ansættelsesklausul består af en konkurrenceklausul og en kundeklausul. Betingelserne for begge de to typer af klausuler skal være opfyldt for at en kombineret ansættelsesklausul er gyldig. Der kan i det hele henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 8, stk. 5, hvor tabsbegrænsningspligten beskrives.

Til nr. 17

Der er tale om en konsekvensrettelse, som skal sikre en entydig formulering af bestemmelserne angående engangsbeløbet. Der skal således ikke blot være en henvisning til engangsbeløbet, som nævnes i § 8, stk. 3, men også være en henvisning til engangsbeløbet for de kombinerede ansættelsesklausuler efter § 9, stk. 2.

Til nr. 18

Med ændringen udgår henvisningen til stk. 3 og 4, idet den er lovteknisk overflødig.

Til nr. 19

Med ændringen sker der en konsekvensrettelse af ordlyden i funktionærlovens § 21, som henviser til to bestemmelser (§§ 18 og 18 a), som ophæves med lovforslagets § 14, stk. 1.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)
Socialdemokratiet (S)

47
47

Det Konservative Folkeparti (KF)
Alternativet (ALT)

8
1

Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Liberal Alliance (LA)	9		

Oversigt over bilag vedrørende L 196

Bilagsnr.	Titel
1	Henvendelse af 29/4-2015 fra PROSA
2	Høringssvar, høringsnotat og ligestillingsvurdering, fra beskæftigelsesministeren
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
4	Udkast til betænkning
5	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
6	Henvendelse af 18/5-2015 fra HK Privat
7	Ændringsforslag, fra beskæftigelsesministeren
8	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 196

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om ministerens kommentar til henvendelse af 29/4-2015 fra PROSA, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om ministeren vil uddybe den nye betegnelse »helt særlig betroet«, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
3	Spørgsmål tilbagetaget
4	Spørgsmål tilbagetaget
5	Spørgsmål tilbagetaget
6	Spørgsmål tilbagetaget
7	Spørgsmål tilbagetaget
8	Spørgsmål tilbagetaget
9	Spørgsmål tilbagetaget
10	Spørgsmål tilbagetaget
11	Spørgsmål tilbagetaget
12	Spørgsmål tilbagetaget
13	Spørgsmål tilbagetaget
14	Spørgsmål tilbagetaget
15	Spm. om ministerens kommentar til henvendelse af 18/5-2015 fra HK Privat, til beskæftigelsesministeren, og ministerens svar herpå
16	Spm. om engangskompensation til direktører, til beskæftigelsesministeren , og ministerens svar herpå
17	Spm. om konsekvensen ved fejlopretning af kunde, til beskæftigelsesministeren , og ministerens svar herpå
18	Spm. om overenskomster på samme område, der kan fravige loven, til beskæftigelsesministeren , og ministerens svar herpå